

MILJØREDEGØRELSE 2019

Departementet for Forskning og Miljø

Miljøredegørelsen er udarbejdet i henhold til § 46 i *Inatsisartutlov nr. 9 af 22. november 2011 om beskyttelse af miljøet.*

INDHOLD

Hovedlinjer i miljøindsatsen i 2019	2
Inatsisartutlov nr. 9 af 22. november 2011 om beskyttelse af miljøet	2
Affald	2
Drikkevand.....	5
Miljødage.....	6
Miljøfonden	7
Naturens Superhelte	7
Særligt forurenende virksomheder	7
VVM.....	8
Havmiljø.....	9
Returemballage	10
Spildevand	11
Tilsyn.....	12
Internationalt samarbejde	16

HOVEDLINJER I MILJØINDSATSEN I 2019

Denne miljøredegørelse giver overblik over miljøindsatsen i det daværende Departementet for Natur og Miljø i 2019. Redegørelsen er udarbejdet i henhold til § 46 i *Inatsisartutlov nr. 9 af 22. november 2011 om beskyttelse af miljøet* (Miljøbeskyttelsesloven).

Departementet arbejder på miljøområdet i overensstemmelse med målene og hensigterne i miljølovgivningen. Departementet varetager lovbundne opgaver, politiske prioriteringer på miljøområdet og vejleder kommuner, virksomheder og borgere om miljøforhold. Indsatserne på miljøområdet er under stadig udvikling i takt med tilegnelsen af ny viden, udviklingen i den offentlige debat og politiske prioriteringer.

Miljøredegørelsen præsenterer vigtige resultater af miljøindsatsen i 2019.

Inatsisartutlov nr. 9 af 22. november 2011 om beskyttelse af miljøet

Inatsisartutlov nr. 9 af 22. november 2011 om beskyttelse af miljøet, i daglig tale

Miljøbeskyttelsesloven, er den centrale rammelov, hvis formål er at værne om natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag. Loven indeholder blandt andet regler og krav om godkendelse af særligt forurenende virksomheder, aktiviteter indenfor vandspærrezonerne, håndtering af spildevand, affald og genanvendelse samt brug af renere teknologi.

Miljølovgivningen indeholder vigtige miljøprincipper som for eksempel BAT-princippet (bedst tilgængelige teknologi) og forurenere-betaler-princippet. Princippet om 'forurenere-betaler' har til hensigt at mindske miljøforureningen, idet forurenere selv skal betale for oprydning ved forurening. BAT-princippet handler om, at der til enhver tid, så vidt muligt, skal anvendes den bedst mulige og mest miljøvenlige teknologi.

Affald

Ansvarsfordeling

Ansvar for affaldsområdet er delt mellem Selvstyret og kommunerne. Kommunerne er den primære lokale myndighed med ansvar for håndtering og bortskaffelse af affald, mens Selvstyret er den centrale myndighed. Selvstyret skal derfor sikre, at det nødvendige lovgrundlag er til stede ved nye initiativer, samt følge op på og deltage i videreudvikling af affaldsområdet.

Den fælles nationale affaldsløsning

Grundlaget for de kommende års indsats på affaldsområdet er implementeringen af den fælles nationale affaldsløsning. Naalakkersuisut og borgmestrene for de fem kommuner blev på det politiske koordinationsgruppemøde i september 2018 enige om at igangsætte planlægningen og projekteringen af denne affaldsløsning for hele landet.

Den fælles nationale affaldsløsning skal drives af det fælles kommunale affaldsselskab ESANI A/S, som kommunerne har oprettet i marts 2019. Selskabet skal etablere og drive den fælles nationale affaldsløsning for forbrændingsegnet affald. Dette inkluderer etablering og drift af affaldsforbrændingsanlæg og spildolieforbrændingsanlæg samt solidarisk dækning af transport- og behandlingsomkostninger. Avannaata Kommunian har i december 2019 besluttet, at de ikke ønsker at være part i den nationale affaldsløsning. De øvrige kommuner fortsætter samarbejdet i ESANI A/S.

Formålet med den nye organisering og ESANI A/S er at sikre en effektiv affaldshåndtering, der er miljø- og sundhedsmæssig forsvarlig, og hvor affald udnyttes bedst muligt til genanvendelse, som energiressource mv.

Den fælles nationale affaldsløsning omfatter etablering af to moderne affaldsforbrændingsanlæg i Sisimiut og Nuuk samt en række behandlingsanlæg til spildolie. Der etableres modtagestationer i byer og bygder, hvor affaldet indsamles og sorteres, og dagrenovation og andet forbrændingsegnet affald pakkes og transporteres til forbrændingsanlæggene. Andre affaldsfraktioner skal enten genanvendes eller på anden måde håndteres forsvarligt.

Med de nye forbrændingsanlæg sikres den nødvendige kapacitet til forbrænding af affald. Anlæggene skal desuden være i stand til effektivt at udnytte den producerede fjernvarme og kontrollere skadelige luftemissioner.

Affaldshandlingsplan

Naalakkersuisut skal i henhold til Miljøbeskyttelsesloven hvert 4. år udarbejde en affaldshandlingsplan, der beskriver de næste 12 års affaldshåndtering. Den kommende affaldshandlingsplan skal gælde fra 2020 til 2031. Handlingsplanen har i 2019 været i offentlig høring. Naalakkersuisuts Affaldshandlingsplan 2020-2031 er blevet offentliggjort den 3. juli 2020 og er tilgængelig på Naalakkersuisuts hjemmeside.

Affaldsbekendtgørelse

Departementet er i færd med at udarbejde en ny affaldsbekendtgørelse. Udkast til *Selvstyrets bekendtgørelse nr. xx af xx. 2020 om affald* har været i offentlig høring i 2020 og forventes vedtaget i 2020. Den nye bekendtgørelse moderniserer anskuelsen af affaldsområdet med øget

fokus på sortering af affald, genanvendelse og genbrug frem for bortskaffelse.

Bekendtgørelsen indeholder blandt andet følgende:

- Der indføres et omfattende definitions katalog med henblik på at ensarte sprogbrug på området
- Der fastsættes regler for de kommunale affaldsplaner samt for, at kommunerne kan bestemme, at et fælleskommunalt affaldsselskab kan udarbejde affaldsplanen
- Der fastsættes principper for beregning af affaldsgebyrer med henblik på at styrke implementeringen af forurenere-betaler-princippet
- Der stilles krav om, at kommunalbestyrelsen skal opsætte askebægre på offentlige områder indenfor by- og bygdeområder
- Der indføres mulighed for, at Naalakkersuisut kan give tidsbegrænset dispensation til åben afbrænding af affald

Indsatsplan for nedbringelse af forbruget af plast

Indsatsplanen skal beskrive de initiativer, som Naalakkersuisut vil implementere i de kommende år for at nedbringe forbruget af plast i samfundet. Initiativerne skal beskrives med konkrete anvisninger til handling og med en overordnet vurdering af de økonomiske og miljømæssige konsekvenser. Indsatsplanen forventes at indeholde mål og initiativer for følgende seks fokusområder:

- Bæreposer/plastposer
- Natrenovationsposer
- Engangsplastprodukter
- Mikroplast
- Plast fra fiskerierhvervet
- Informationskampagner

Forslaget til indsatsplan er sendt i offentlig høring i 2020.

Oprydning efter tidligere amerikansk militær tilstedeværelse i Grønland

Den 11. januar 2018 underskrev Formanden for Naalakkersuisut og den danske regering v. miljø- og fødevarerministeren aftale om oprydning på tidligere amerikanske lokaliteter, som ikke længere er i anvendelse, og som ikke er overdraget til andre eller omfattet af øvrige aftaler. Danmark har i perioden 2018-2023 afsat i alt 180 mio. kr. til oprydningen.

Oprydningsaktiviteterne ved henholdsvis Ikkatteq og Marraq startede i 2019. Der blev arbejdet ca. 2-3 uger hvert sted, med hovedvægten på oprydning og bortskaffelse af efterladte brændstoffromler og andet affald. Derudover blev der i 2019 foretaget indledende miljøscreeninger på lokaliteterne. Disse indledende miljøscreeninger skal danne grundlag for vurdering af behovet for yderligere miljø- og forureningsundersøgelser.

Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu (Grønlands Nationalmuseum og Arkiv) bliver inddraget i forbindelse med oprydningsarbejdet med henblik på at vurdere, om der er kulturhistorisk værdi på de enkelte lokaliteter, der bør bevares.

Minamatakonventionen

Departementet har i samarbejde med COWI udarbejdet en samfundsøkonomisk analyse af konsekvenserne ved at ophæve det territoriale forbehold i henhold til Minamatakonventionen, som har til hensigt at reducere udledningen af kviksølv. Analysen konkluderede, at Grønland er ansvarlig for 1 procent af den samlede kviksølvudledning, hvorfor konventionens bestemmelser i begrænset omfang vil stille krav til private, myndigheder og erhverv i Grønland. En implementering vurderes dog vigtig, da store mængder af den internationale kviksølvudledning transporteres til Grønland via hav- og luftstrømme. Etablering af internationale aftaler om at begrænse brugen af kviksølv globalt har derfor stor betydning for at begrænse tilførslen af kviksølv til miljøet i Grønland. Effektiviteten af disse aftaler afhænger af, at så mange af verdens lande som muligt tiltræder aftalen. En minimumsimplementering af konventionen har ikke betydelige økonomiske konsekvenser for Grønland.

Drikkevand

Vandforsyning

Vandforsyningen er hovedsageligt baseret på vand fra vandsøer og elve. Enkelte steder bruges havvand, som afsaltes til drikkevandsbrug. Vandets kvalitet har stor betydning for befolkningens sundhed. Befolkningen og fødevareindustrien skal sikres godt og rigeligt drikkevand. Det sker ved at sikre mængde og kvalitet af drikkevandsressourcerne, samt at vandbehandlingen på vandværkerne afstemmes i forhold til råvandskvaliteten.

Vandspærrezone

Naalakkersuisut fastlægger spærrezone omkring vandsøerne ved byer og bygder svarende til vandsøernes oplande. Indenfor disse spærrezone er en række aktiviteter ikke tilladte. Det er f.eks. ikke tilladt at anvende motordrevne transportmidler, motordrevne redskaber/værktøjer, etablere bygninger, veje eller stier, holde dyr med mere. Formålet med disse forbud er at forhindre aktiviteter, som indebærer risiko for vandforurening.

Der har i det sidste årti været et stigende pres for øgede aktiviteter indenfor vandspærrezone. Udfordringen er derfor at finde løsninger, som i højere grad imødekommer befolkningens behov, uden at det indebærer en risiko for vandforurening. I medfør af Miljøbeskyttelsesloven kan Naalakkersuisut fastsætte regler, der tillader én eller

flere af de aktiviteter, som normalt er forbudte. Forudsætningen er, at vandforsyningsanlæggene har en vandbehandlingsmetode, der kan sikre drikkevandskvaliteten.

Drikkevandskvaliteten

I henhold til drikkevandsbekendtgørelsen og EU's drikkevandsdirektiv er det et krav, at der skal føres regelmæssig kontrol med drikkevandskvaliteten for de enkelte vandforsyninger. Overholdelsen af EU's drikkevandsdirektiv er vigtig for den grønlandske eksport af fødevarer til EU. Efter et fastlagt program tages der prøver af vandet, som sendes til analyse. Departementet vurderer løbende resultaterne af denne kontrol i samarbejde med Landslægeembedet samt laver eventuelle godkendelser af vandbehandlingsanlæg.

Drikkevandsbekendtgørelse

Departementet har udformet et udkast til en ny drikkevandsbekendtgørelse, der forventes vedtaget i 2020. Udkastet er en revision af den eksisterende *Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 17. marts 2008 om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg*. Udkastet vil både forenkle myndighedernes og driftsherrernes arbejde samt bidrage til en løbende forbedring af drikkevandskvaliteten i hele landet.

Drikkevandsdatabase

De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS) og Departementet er gået sammen om at oprette drikkevandsdatabase Jupiter. I Jupiter har offentligheden på grundlag af bakteriologiske og kemiske målinger mulighed for at følge vandkvaliteten på deres eget vandværk. Offentligheden har derfor i 2019 fået let og tilgængelig adgang til at følge vandkvaliteten i alle grønlandske byer og bygder.

Miljødage

Miljødagene er en fast årlig begivenhed, som Departementet arrangerer i samarbejde med kommunerne. Miljødagene har stor betydning for det tætte og gode samarbejde, der er mellem myndighederne på miljøområdet. Departementet bruger miljødagene til at oplyse kommunerne om de forpligtigelser, de har på miljøområdet, samt sikre et fælles fokus og tæt samarbejde om igangværende og kommende miljøindsatser. Miljømedarbejdere fra samtlige kommuner samt det fælleskommunale selskab ESANI A/S deltog i miljødagene i 2019, hvor der blandt andet var fokus på den kommende nye affaldshandlingsplan, den nationale affaldsløsning, renholdelse af byer og bygder og spildevandsplaner.

Miljøfonden

Den 1. januar 2019 trådte *Inatsisartutlov nr. 9 af 27. november 2018 om Miljøfonden* i kraft. Miljøfonden anvendes til at støtte miljøforbedrende tiltag og aktiviteter. Gennem Miljøfonden er det bl.a. muligt at lave pant- og skrottingsordninger, som skal få borgere og virksomheder til at aflevere udtjente produkter til forsvarlig håndtering. Ligeledes er der med Miljøfonden mulighed for at indføre nye miljøafgifter, som synliggør de ekstra omkostninger, der er forbundet med bortskaffelse af udtjente produkter. Indtægterne til Miljøfonden bliver brugt på aktiviteter og tiltag, der gavner miljøet.

Projektansøgninger

Borgere, virksomheder og kommuner kan hvert år ansøge om midler til miljøgavnige projekter. I 2019 var der i alt afsat 3 mio. kr. til uddeling til sådanne projekter. Der var særligt fokus på tre typer af projekter:

- Kommunale pilotprojekter vedr. skrotning eller genbrug af udtjente køretøjer
- Projekter vedr. minimering og genanvendelse af plastik
- Projekter vedr. efterladte fiskegarn/redskaber og renholdelse af fiske- og fangstpladser

Ud over de 3 mio. kr. blev der i 2019 reserveret 10 mio. kr. fra Miljøfonden til fremadrettede investeringer i den nationale affaldsløsning.

Miljøfondens indtægter og udgifter samt de projekter, der har modtaget tilsagn om støtte, er beskrevet nærmere i Beretning om Miljøfonden 2019, der er tilgængelig på Naalakkersuisuts hjemmeside.

Naturens Superhelte

Departementet har udviklet en landsdækkende informationskampagne under navnet ”Naturens Superhelte”. Formålet med kampagnen er at motivere særligt børn og unge til at være med til at passe på Grønland.

Særligt forurenende virksomheder

De såkaldte særligt forurenende virksomheder udgør et væsentligt område i miljølovgivningen og er, grundet risikoen for betydelig forurening fra produktionen til skade for miljø og sundhed, direkte reguleret i kapitel 5 i Miljøbeskyttelsesloven samt herunder i *Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 11 af 20. august 2004 om miljøgodkendelse af særligt forurenende virksomheder m.v.* De særligt forurenende virksomheder er derfor omfattet af en

Miljøgodkendelser

Et grundlæggende princip i miljøbeskyttelsesloven er, at forurening af omgivelserne skal forhindres eller begrænses mest muligt. Derfor skal alle særligt forurenende virksomheder have en miljøgodkendelse.

En godkendelse skal indeholde en beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt. Der skal lægges vægt på, at virksomheden minimerer energi- og råvareforbrug samt forebygger og begrænser forurening og gener til omgivelserne mest muligt. I godkendelsen meddeles vilkår for virksomhedens etablering og drift, herunder om egenkontrol og journalføring og indberetningspligt til myndighederne.

godkendelsespligt inden virksomhedens produktionsopstart. Disse virksomheder må således ikke anlægges, påbegyndes eller udvides, før Departementet har meddelt godkendelse hertil. Dette giver mulighed for at fastlægge særlige vilkår for virksomhedens indretning og drift på den pågældende lokalitet.

Lovgrundlaget stiller en række krav, når en sag om miljøgodkendelse behandles. Kravene er lovfæstede og kan ikke skærpes eller lempes. Herudover anvendes danske vejledninger, som ikke er lovfæstede, men som i praksis oftest har en tilsvarende status. Dette skyldes, at der typisk tages udgangspunkt i vejledningerne ved afgørelse af klagesager. Virksomheden skal overholde retningslinjer i kommune- og lokalplaner, for at Departementet kan meddele en virksomhed miljøgodkendelse.

I 2019 har Departementet på vegne af Naalakkersuisut udarbejdet miljøgodkendelser for syv virksomheder, fordelt på fiskefabrikker, slagteri, vaskeri, kommunale anlæg såsom asfalanlæg og modtagestationer samt et jordoprensingsprojekt for Forsvaret.

VVM

VVM (Vurdering af Virkninger på Miljøet) er reguleret i *Selvstyrets bekendtgørelse nr. 5 af 27. marts 2013 om vurdering af visse anlægs virkninger på miljøet og betaling for miljøtilsyn*. Bekendtgørelsens formål er at sikre, at Naalakkersuisut får de nødvendige oplysninger om et anlægs sandsynlige påvirkninger på miljøet, således at Naalakkersuisut på et informeret grundlag kan træffe afgørelse om, hvorvidt der skal gives godkendelse til etablering,

udvidelse eller ændring af et anlæg, der er omfattet af bekendtgørelsen. Bekendtgørelsen skal endvidere sikre, at Naalakkersuisut får de nødvendige oplysninger til at fastsætte vilkår i en eventuel godkendelse samt sikre borgerinddragelse i beslutningsprocessen. Naalakkersuisut skal således tage stilling til, om anlæggets eventuelle miljøpåvirkninger er acceptable set i forhold til de fordele, der vil være forbundet med, at anlægget etableres.

De anlæg, der altid er VVM-pligtige, fremgår af VVM-bekendtgørelsens bilag 1. Det er vurderet, at disse anlæg påvirker miljøet væsentligt. Baggrunden for listen i bilag 1 er de internationale forpligtigelser, som Grønland har accepteret i forbindelse med tiltrædelsen af Espoo-konventionen. De anlæg, der fremgår af VVM-bekendtgørelsens bilag 2, skal i hvert enkelt tilfælde vurderes nærmere af Naalakkersuisoq for Miljø, som derefter træffer afgørelse om VVM-pligt eller ej.

Bygherre afholder samtlige udgifter til udarbejdelse af VVM-redegørelsen. Endvidere skal bygherre godtgøre Naalakkersuisuts udgifter til behandling og vurdering af en ansøgning, herunder udgifter til offentliggørelse og ekstern rådgivning af Naalakkersuisut.

I 2019 blev der udført VVM-sagsbehandling af følgende: VVM for udvidelse af Nuuk Lufthavn; VVM for udvidelse af Ilulissat Lufthavn; VVM for vej mellem Kangerlussuaq og Kangerluarsuk Tulleq; VVM for vej mellem Sisimiut og Kangerluarsuk Tulleq; VVM for skonnertkajen i Uummannaq; VVM-screening af vej fra Kangerlua til Qassiarsuk; VVM-screening af pilotforsøg med termisk oprensning i Grønvedal; VVM-screeninger af nye forbrændingsanlæg i Nuuk og Sisimiut; VVM-screening af opfyld i havmiljøet ved Fyrø i Nuuk; VVM-screening af nyt vandkraftværk ved Tasiilaq; Afgørelse om VVM-pligt for jorddeponi på Fyrø i Nuuk; Afgørelse om VVM-pligt for jorddeponier ved Station Nord og Daneborg; Behandling af forespørgsel om Espoo-høring af Grønland i forbindelse med opsending af raketter fra Norge.

Havmiljø

Olieberedskab

Olieberedskab i det grønlandske søterritorium er dimensioneret til mindre lokale oliespild. Selvstyrets olieberedskab er baseret på mandskab og udstyr, som er placeret ved brandstationerne i 12 byer. I 2019 udførte Departementet tilsyn af olieberedskabsudstyr i fem byer sammen med en ekspert i olieberedskabsudstyr (se tabel "Olieberedskabsinspektion"). Formålet med tilsynet var at kontrollere, om olieberedskabsudstyret i byerne virker, som det skal, vurdere om der er udstyr, som ikke længere er i brug, kontrollere om beredskabet vedligeholder udstyret korrekt samt vurdere om opbevaringsforholdene er tilstrækkelige. På baggrund af tilsynet vil noget af beredskabsudstyret blive kasseret, fordi det enten er for

gammelt eller defekt. Derudover er overskydende flydespæringer sendt til Uummannaq og Upernavik, således at der vil blive startet et olieberedskab op i Uummannaq og Upernavik.

HFO

Der er i 2019 foretaget en undersøgelse af, hvilken betydning et forbud mod brug og transport af Heavy Fuel Oil (HFO) vil have for Grønland. Analysen konkluderede, at et forbud mod sejlads på HFO vil give miljø- og klimamæssige gevinster, da man undgår forurening fra brug af HFO, og da risikoen for et uheld med HFO i havmiljøet bliver mindre. Analysen pegede også på, at et forbud mod brug og transport af HFO vil føre til øgede omkostninger for samfundet.

Indsatsplan for tabt og efterladt fiske-, fangst- og jagtudstyr

Indsatsplanen er under udarbejdelse. Indsatsplanen forventes at indeholde økonomiske beregninger af omkostningerne ved oprensning af efterladt fiskeudstyr samt et katalog over mulige initiativer, der kan supplere en oprensningsindsats. Derudover forventes indsatsplanen at kortlægge områder med størst koncentration af efterladt fiske-, fangst- og jagtudstyr. Indsatsplanen for tabt og efterladt fiske-, fangst- og jagtudstyr har været under udarbejdelse i 2019 og forventes vedtaget i 2021 efter at have været i offentlig høring.

Returemballage

Ansvarsfordeling

Ansaret for returemballageområdet er delt mellem Selvstyret og kommunerne. Kommunalbestyrelsen er den lokale tilsynsførende myndighed med ansvar for, at lovgivningen på området overholdes, mens Selvstyret er den centrale myndighed. Selvstyret skal derfor sikre, at det nødvendige lovgrundlag er til stede ved nye initiativer, samt følge op på og deltage i videreudvikling af returemballageområdet.

Ny emballagebekendtgørelse

På Forårssamlingen 2019 blev der fremsat to forslag til revidering af den på daværende tidspunkt gældende emballagebekendtgørelse:

1. Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at undtage alkoholfri øl fra emballagebekendtgørelsen (*Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 16 af 28. maj 2002 om emballage til øl- og kulsyreholdige læskedrikke*), således at alkoholfri øl kan importeres og sælges (FM2019/58).
2. Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at ændre den gældende bekendtgørelse om emballage til øl og kulsyreholdige læskedrikke, således

at øl og sodavand overalt i Grønland kan sælges på dåse, og således at disse dåser indgår i det grønlandske returpantsystem (FM2019/181).

Det første forslag (FM2019/58) blev vedtaget, og Departementet har på baggrund af beslutningen revideret den eksisterende emballagebekendtgørelse fra 2002, med det primære formål at undtage alkoholfri øl fra emballagebekendtgørelsen, således at disse kan importeres og sælges i engangsemballage. Den nye emballagebekendtgørelse, *Selvstyrets bekendtgørelse nr. 16 af 25. oktober 2019 om emballage til øl og kulsyreholdige læskedrikke*, blev vedtaget i efteråret 2019.

I forhold til det andet forslag (FM 2019/181) fremsatte Naalakkersuisut et ændringsforslag, som blev vedtaget. Det betyder, at Naalakkersuisut er blevet pålagt at udarbejde en analyse til Forårssamlingen 2020. Analysen skal give anbefalinger til organisering og drift af et landsdækkende, tidssvarende returpantsystem, herunder en tidsplan for implementering af systemet. Analysen er under udarbejdelse af Departementet for Erhverv. Analysen er blevet forsinket grundet Covid-19 situationen.

Spildevand

Ansvarsfordeling

Ansvar for spildevandsområdet er delt mellem Selvstyret og kommunerne.

Kommunalbestyrelsen er den lokale tilsynsførende myndighed med ansvaret for, at lovgivningen på området overholdes, mens Selvstyret er den centrale myndighed. Selvstyret skal derfor sikre, at det nødvendige lovgrundlag er til stede ved nye initiativer, samt følge op på og deltage i videreudvikling af spildevandsområdet.

Spildevandstilladelser

Departementet har myndighedsansvaret for spildevandstilladelser i forbindelse med kommunale anlæg og særligt forurenende virksomheder. Der er som led i miljøgodkendelser for særligt forurenende virksomheder meddelt 3 spildevandstilladelser i 2019.

Spildevandsplaner

I henhold til den gældende spildevandsbekendtgørelse, *Selvstyrets bekendtgørelse nr. 10 af 12. juni 2015 om bortskaffelse af latrin og spildevand*, skal alle kommuner senest 1. august 2020 have godkendte spildevandsplaner for samtlige af den respektive kommunes bygder. I 2019 modtog Departementet udkast til fire kommuners spildevandsplaner for byer (Kommune Kujalleq, Qeqqata Kommunian, Kommune Qeqertalik og Avannaata Kommunian) og én for bygderne (Kommune Kujalleq). Kommuneqarfik Sermersooq har en gældende

spildevandsplan for byer og bygder. I 2019 har Departementet kommenteret på Kommune Kujalleqs spildevandsplan for byer og bygder. Det forventes, at de resterende spildevandsplaner bliver kommenteret i 2020.

Natrenovation

Der er en række lokale udfordringer med håndtering af natrenovation. Departementet har i 2019 samarbejdet med kommunerne om projekter, der skal forbedre natrenovationsforholdene.

Projekterne kan deles op i to grupper:

- Projekter, der forbedrer eksisterende natrenovationssystemer. Disse projekter sikrer, at afledningen/bortskaffelsen kan ske på en hygiejne- og miljømæssigt forsvarlig måde samtidig med, at der ryddes op i de eksisterende problemer med natrenovationsposer.
- Pilotprojekter, hvor der afsøges alternativer til det nuværende natrenovationssystem. Disse projekter afprøver latrinløsninger, der enten anvender alternative afskaffelses-/anvendelsesmuligheder for natrenovationsposerne eller helt erstatter det nuværende posesystem.

Projekterne finansieres gennem Miljøfonden.

Tilsyn

Hvert år foretager Departementet en række tilsyn inden for miljøområdet. Nedenfor oplistes tilsynene udført i 2019, fordelt på emner.

Der føres tilsyn med vandværker, overholdelse af vilkår i miljøgodkendelser og VVM-godkendelser samt inspektion af olieberedskabsudstyr. Derudover deltager Departementet i dialogmøder med kommuner og borgere inden for de respektive fagområder, for eksempel vedrørende affaldshåndtering og aktiviteter i vandspærrezone, ligesom Departementet årligt afholder miljødage for kommunerne.

Følgende er et overblik over tilsyn og dialogmøder, som Departementet har foretaget på miljøområdet i 2019:

Tilsyn med vandværker i 2019

Emne	Tidspunkt	By/ Bygd	Kommune
Qinngorput vandforsyningsanlæg	Januar	Nuuk	Kommuneqarfik Sermersooq
Nuussuaq vandforsyningsanlæg	Januar	Nuuk	Kommuneqarfik Sermersooq
Nuuk vandforsyningsanlæg	Januar	Nuuk	Kommuneqarfik Sermersooq
Qeqertarsuatsiaat vandforsyningsanlæg	Maj	Qeqertarsuatsiaat	Kommuneqarfik Sermersooq
Upernavik vandforsyningsanlæg	August	Upernavik	Avannaata Kommunia
Tasiusaq vandforsyningsanlæg	August	Tasiusaq	Avannaata Kommunia
Innaarsuit vandforsyningsanlæg	August	Innaarsuit	Avannaata Kommunia
Aappilattoq vandforsyningsanlæg	August	Aappilattoq	Avannaata Kommunia
Kangersuatsiaq vandforsyningsanlæg	August	Kangersuatsiaq	Avannaata Kommunia
Upernavik Kujalleq vandforsyningsanlæg	August	Upernavik Kujalleq	Avannaata Kommunia
Ikerasak vandforsyningsanlæg	Oktober	Ikerasak	Avannaata Kommunia
Ummannaq vandforsyningsanlæg	Oktober	Ummannaq	Avannaata Kommunia
Saattut vandforsyningsanlæg	Oktober	Saattut	Avannaata Kommunia
Ukkusissat vandforsyningsanlæg	Oktober	Ukkusissat	Avannaata Kommunia

Tilsyn med særligt forurenende virksomheder

Emne	Tidspunkt	By/ Bygd	Kommune
Kap. 5-virksomhed - Modtagestation	September	Sisimiut	Qeqqata Kommunia
Kap. 5-virksomhed - Forbrændingsanlæg	September	Sisimiut	Qeqqata Kommunia
Kap. 5-virksomhed - Asfaltanlæg	September	Sisimiut	Qeqqata Kommunia
Kap. 5-virksomhed - Royal Greenland Rejefabrik	September	Sisimiut	Qeqqata Kommunia
Kap. 5-virksomhed - Sisimiut Fish	September	Sisimiut	Qeqqata Kommunia

Olieberedskabsstilsyn

Emne	Tidspunkt	By/ Bygd	Kommune
Olieberedskabsudstyr	August	Ilulissat	Avannaata Kommunia
Olieberedskabsudstyr	August	Nuuk	Kommuneqarfik Sermersooq
Olieberedskabsudstyr	August	Aasiaat	Qeqqata Kommunia
Olieberedskabsudstyr	August	Qasigiannuit	Qeqqata Kommunia

Olieberedskabsudstyr	August	Qeqertarsuaq	Qeqqata Kommunia
----------------------	--------	--------------	---------------------

Dialogmøder

Emne	Tidspunkt	By/ Bygd	Kommune
Borgermøder om fjeldskred	Januar	Saqqaq og Qeqertaq	Avannaata Kommunia
Dialogmøde - kørselskorridor i vandspærrezonen	April	Ilulissat	Avannaata Kommunia
Årlige Miljødage - dialogmøder om alle aspekter af kommunale miljøforhold, særligt fokus på krav, der skal overholdes, og kommunalt ansvar og samarbejde. Alle kommuner deltog i 2019.	Maj	Nuuk	Kommuneqarfik Sermersooq
Dialogmøde - amerikanske efterladenskaber	September	Marraq	Kommuneqarfik Sermersooq
Workshop om marint affald - Arctic Marine Litter Project.	November	Sisimiut	Qeqqata Kommunia

Øvrige tilsyn

Emne	Tidspunkt	By/ Bygd	Kommune
------	-----------	----------	---------

Miljøbesigtigelse af Pituffik	Juni	Pituffik	Avannaata Kommunia
-------------------------------	------	----------	--------------------

Internationalt samarbejde

Nogle miljømæssige udfordringer kan ikke løses af Grønland alene. Den indbyrdes miljømæssige afhængighed, som eksempelvis ses i forbindelse med grænseoverskridende forurening, nødvendiggør internationalt samarbejde og koordinering. Departementet arbejder derfor med miljøbeskyttelse i både internationale og regionale fora. Grønland har tilmed tilsluttet sig en række konventioner på miljøområdet. Miljøforvaltningen er således, ud over det nationale niveau, underlagt både regionale og internationale forpligtelser og aftaler og er samtidig genstand for videnskabeligt samarbejde og rådgivning.

Nordisk Ministerråd for Miljø og Klima

Nordisk Ministerråd er et samarbejdsorgan for de nordiske regeringer og dermed et centralt element i den formelle del af det nordiske samarbejde. Nordisk Ministerråd er pendant til Nordisk Råd, som er parlamentarikernes samarbejdsorgan. Grundlaget for både Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd er nedskrevet i Helsingforsaftalen. Nordisk Ministerråd blev etableret i 1971 og omfatter regeringerne i de fem nordiske lande; Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige samt regeringerne i de tre selvstyrede områder; Grønland, Færøerne og Åland. Ud over stats- og samarbejdsministrene består Nordisk Ministerråd af 10 forskellige fagministerråd.

På ministerrådsmøderne tager ministrene stilling til ministerrådets prioriteringer, planer, budgetter og udviklingsprojekter, herunder bevillingsfordelinger mellem de nordiske institutioner. Beslutninger i Nordisk Ministerråd træffes ved enstemmighed mellem medlemslandene. Nordisk Ministerråd er således de nordiske landes formaliserede samarbejde og involverer næsten alle ministerområder, herunder miljøområdet hvor der afholdes to årlige møder for miljøministrene.

I 2019 har de væsentligste miljømæssige drøftelser i Nordisk Ministerråd for Miljø og Klima omhandlet havmiljø og plastaffald i havene samt cirkulær økonomi. Der er vedtaget to ministererklæringer inden for Departementets ressort, som Grønland er medunderskriver af:

- *Nordisk ministererklæring, der opfordrer til en global aftale om bekæmpelse af plastikaffald og mikroplast i havet* (vedtaget 10. april 2019).
- *Nordisk ministererklæring om hav og klima* (vedtaget 30. oktober 2019).

Departementet har ligeledes deltaget i arbejdet i embedsmandsarbejdsgrupperne:

- Embedsmandskomite for Miljø og Klima
- Arbejdsgruppe for Hav og Kyst
- Arbejdsgruppe for Cirkulær Økonomi
- Arbejdsgruppe for Miljø og Økonomi
- Småsamfundsgruppen

Departementet har derudover noteret sig arbejdet i Arbejdsgruppe for Biologisk Mangfoldighed og Arbejdsgruppe for Hav og Klima.

Arktisk Råd

Samarbejdet i Arktisk Råd udmøntes af seks arbejdsgrupper, der gennem arbejdsprogrammer og erklæringstekster fra ministermøder modtager deres mandater og konkrete arbejdsopgaver. Departementet deltager i miljøsammenhæng i to af arbejdsgrupperne samt indgår i den marine Senior Arctic Official (SAO)-mekanisme under Arktisk Råd. Det islandske formandskab for Arktisk Råd (2019-2021) har valgt at prioritere blandt andet klima og det marine miljø, og arbejdet her følges tæt.

Arctic Monitoring and Assessment Programme (AMAP)

AMAP arbejder med overvågning og dokumentering af klimaforandringer og -tilpasninger samt andre miljømæssige problemstillinger, såsom miljøgiftes betydning for sundheden i Arktis – både hos dyr og mennesker. Der arbejdes bl.a. med Stockholm- og Minamata-konventionerne og ikke mindst FN's klimakonvention. Departementet bidrager til Kongerigets positioner i koordinerende møder. AMAP offentliggjorde i 2019 "Arctic Climate Change Update 2019" som en opdatering til den store rapport fra 2017 "Snow, Water, Ice and Permafrost in the Arctic (SWIPA)". Den nye rapport udbygger og understreger SWIPA-rapportens konklusioner om, at vejrmønstrene i Arktis er ved at ændre sig radikalt med klimaforandringer til følge.

Protection of the Arctic Marine Environment (PAME)

PAME's hovedfokus er at beskytte det marine miljø fra havbaserede aktiviteter og at fremme den bæredygtige udnyttelse af havets ressourcer. PAME arbejder for at styrke vidensopbygningen på havmiljøområdet i Arktis ved at etablere og varetage en række forskelligartede projekter, som kan udmunde i vejledninger og konkrete politiske anbefalinger. Projekterne omhandler særligt emner som marint beskyttede områder, invasive arter, økosystembaseret forvaltning, marint affald, HFO (tung bunkerolie) og skibstrafik. I PAME's arbejdsprogram for 2019-2021 er der stort fokus på marint affald, som PAME er i gang med at udarbejde en regional handlingsplan for. Handlingsplanen bliver til i tæt samarbejde med AMAP og CAFF (Arbejdsgruppe for konservering af arktisk fauna og flora). Kongeriget Danmark er medansvarlig for projektet, hvor Grønlands Selvstyre ved Departementet for Forskning og Miljø deltager aktivt.